

Sygn. akt II CSK 523/17

POSTANOWIENIE

Dnia 28 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku D. Z. jako spadkobierczyni
po zmarłej H. Z.
przy uczestnictwie W. Z.
o podział majątku,
na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 28 grudnia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 28 marca 2017 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w danej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 976/14, nie publ.).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia tych wymagań. Zdaniem skarżącego w niniejszej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności odpowiedzi na pytania, czy przekształcenie prawa w rozumieniu ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz. U. 1982, Nr 30, poz. 210 ze zm., dalej - „Pr. spółdz”) jest przydziałem lokalu przy przekształceniu prawa przydzielonego na zasadzie lokatorskiego prawa do lokalu oraz czy prawo do lokalu spółdzielczego może być prawem do lokalu służbowego.

Kwestia dotycząca przydziału obojgu małżonkom lub jednemu z nich spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego była przedmiotem wyjaśnień Sądu Najwyższego. Wskazano, że zgodnie z art. 215 § 2 zd. 1 pr. spółdz. w brzmieniu obowiązującym od wejścia w życie ustawy - Prawo spółdzielcze, tj. od dnia 1 stycznia 1983 r. do dnia 24 kwietnia 2001 r., spółdzielcze prawo do lokalu przydzielonego obojgu małżonkom lub jednemu z nich w czasie trwania małżeństwa dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych rodziny należało wspólnie do obojga małżonków bez względu na istniejące między nimi stosunki majątkowe. Przepis ten uniezależniał przynależność spółdzielczego prawa do lokalu do obojga małżonków od ustroju majątkowego obowiązującego w małżeństwie. Prawo to należało w każdym przypadku wspólnie do obojga małżonków, jeżeli zostały spełnione dwa warunki, tj. do przydziału lokalu doszło w czasie trwania małżeństwa i przydział ten nastąpił w celu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych rodziny. Prawo do lokalu na zasadzie odstępowania od unormowań kodeksu rodzinnego i opiekuńczego dotyczących surogacji, należało zatem wspólnie do małżonków, także wtedy, gdy wkład mieszkaniowy lub budowlany został sfinansowany ze środków należących wyłącznie do jednego z małżonków (por. m.in. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 1991 r., III CZP 123/91, OSNC 1992, nr 6, poz. 101, z dnia 5 października 1990 r., III CZP 55/90, OSNC 1991, nr 4, poz. 48, z dnia 21 października 1986 r., III CZP 70/86, OSNC 1987, nr 11, poz. 169, z dnia 22 stycznia 1986 r., III CZP 75/85, OSNC 1986, nr 12, poz. 202, z dnia 25 października 1985 r., III CZP 58/85, OSNC 1986, nr 9, poz. 139, z dnia 9 stycznia 1986 r., III CZP 71/85, OSNC 1986, nr 12, poz. 196, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 1984 r., I CR 163/84, OSNC 1985, nr 4, poz. 49 i z dnia 24 marca 1999 r., I KKN 796/98, nie publ., postanowienia Sądu

Najwyższego z dnia 23 marca 2000 r., II CKN 796/98, nie publ. i z dnia 8 września 2017 r., II CSK 178/17, nie publ. oraz wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 maja 2005 r., SK 40/02, OTK-A 2005, Nr 5, poz. 48). Tak też podjęta jeszcze przed wejściem w życie ustawy - Pr. Spół. - uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1974 r., III CZP 1/72, OSNCP, 1975, Nr 3, poz. 37, teza I oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1986 r., III CZP 71/85, OSNCP 1986, Nr 12, poz. 196, w których Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że jeszcze przed wejściem w życie art. 215 § 2 i 4 Pr. Spół. lokatorskie prawo do lokalu przyznane w drodze przydziału jednemu z małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej stanowi przedmiot majątku wspólnego małżonków, choćby wkład mieszkaniowy pochodził z majątku odrębnego (osobistego) jednego z nich. Wpłata taka stanowi natomiast nakład z majątku odrębnego (osobistego) małżonka na majątek wspólny.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto również, że własnościowe prawo do lokalu uzyskane w trybie przekształcenia lokatorskiego prawa do lokalu należącego do majątku odrębnego (osobistego) jednego z małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w drodze przydziału uwzględniającego potrzeby rodziny stanowi przedmiot majątku wspólnego małżonków (por. m.in. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 14 sierpnia 1985 r., III CZP 41/85, OSNC 1986, nr 6, poz. 92, z dnia 10 listopada 1995 r., III CZP 146/95, OSNC 1996, nr 2, poz. 27 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 sierpnia 1993 r., I CRN 96/93, nie publ. i z dnia 26 stycznia 1988 r., III CRN 475/87, OSNC 1990, nr 4-5, poz. 64). Nie zachodzi zatem potrzeba kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym zakresie.

Zaznaczyć należy, że z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.) wynika, że skarżący nabył prawo do lokalu objętego sporem w 1971 r. na warunkach spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu (prawo do lokalu przysługiwało skarżącemu, a nie pracodawcy), zaś w 1989 r. na warunkach spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, pozostając od 1969 r. w związku małżeńskim z wnioskodawczynią, w którym obowiązywał ustrój wspólności majątkowej małżeńskiej.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

jw

l.n